Van: 10.2.g @minienw.nl
Aan: 10.2.e "; 10.2.e .10.2. ; 10.2.e @KLM.COM"; 10.2.e @klm.com"; 10.2.e @corendon.nl"; 10.2.e @Martinair.com"; 10.2.e @transavia.com"; 10.2.e @tuifly.nl"; 10.2.e @schiphol.nl; 10.2.e @schiphol.nl; 10.2. @teuge-airport.nl; 10.2.e - ILT 10.2.e - ILT; 10.2.e
Cc: 10.2.g @minienw.nl; 10.2.g @minienw.nl
Onderwerp: Context bij Uitvraag vervolg scenario"s
Datum: vrijdag 10 april 2020 17:34:56

Collega's,
Afgelopen woensdag hebben wij de vraag bij jullie uitgezet om te reageren op de gevolgen voor jullie organisatie bij de volgende scenario's:

1. 1,5m samenleving
2. Afschalen
3. Huidige maatregelen verlengen

Daar is goed op gereageerd, waarvoor dank. Deze reacties hebben bijgedragen aan het neerzetten van een beeld bij beleidsmakers en crisisorganisatie. Er zijn bij u wel enkele vragen gesteld over de context van onze uitvraag en graag wil ik daar nog voor Pasen iets over zeggen. In het MCCb van 21 april zal worden besloten over de vervolgaanpak voor Nederland. Vanuit JenV hebben de departementen de opdracht gekregen om protocollen op te stellen voor o.a. de 1,5m samenleving. Daaraan is een strakke deadline verbonden. De inventarisatie van deze week was om een eerste beeld te vormen van de luchtvaartsector.
Dit onderwerp zal belegd worden binnen de directie Luchtvaart en jullie zullen nader betrokken worden bij het leveren van input. Momenteel wordt nagedacht over hoe dit het best georganiseerd kan worden. Kort na Pasen volgt verdere informatie.
Goed weekend toegewenst!
Groet,
10.2.e

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

10.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Crisisorganisatie Directie Luchtvaart
Telefoon pikethouder: 06 - 10.2.e
E-mail: 10.2.g @minienw.nl

document 19

Van: 10.2.e) - DGB
Aan: '10.2.e 10.2.e
Cc: 10.2.e "
Onderwerp: 1,5m Luchtvaartprotocol Luchthavens
Datum: donderdag 16 april 2020 09:53:45
Bijlagen: Opdracht voor opstellen protocollen anderhalve metersamenleving v12_extern.pdf
Samen veilig doorwerken - bouwsector.pdf
image002.png
Prioriteit: Hoog

10.2.e 10.2.e
Gisteravond is een uitvraag gedaan van de directeur Luchtvaart over het opstellen van een protocol Luchtvaart. Specifiek voor Luchthavens heb ik daarop de volgende toevoegingen:

1. Het is van belang dat alle processen en activiteiten binnen de organisatie in het protocol worden betrokken. Voor Schiphol is afgesproken dat dat inclusief de brandstoftoelevering is, maar dat de processen rondom het vliegtuig onderdeel zijn van de uitvraag aan de airlines (handling, catering etc.). Voor regionale en kleine luchthavens kan dat anders zijn. Cargoprocessen zijn onderdeel van de uitvraag aan ACN.
2. Gelieve de te nemen maatregelen af te stemmen met de collega luchthavens, zodat het type maatregelen en de intensiteit ervan voor alle luchthavens in gelijke gevallen hetzelfde zijn.
3. Bij voorkeur ontvangen we een (1) afgestemd protocol dat geldt voor alle NL luchthavens. Als er specifieke zaken zijn voor een (deel) van de luchthavens, dan graag dat apart opnemen.
4. Het is vanzelfsprekend dat de protocollen in de bijlage bij deze mail en de links hieronder slechts ter illustratie zijn. Voor alle processen van een (inter)nationale luchthaven is dat veel uitgebreider.
5. In de bijlage tref je ter achtergrondinformatie de uitvraag van JenV aan die aan ons departement is gesteld.

https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/03/27/bijlage-iii-protocol-verantwoord-reizen-met-openbaar-vervoer
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2020/03/27/bijlage-3-protocol-regulier-taxi-en-zorgvervoer
https://www.knv.nl/hygienerichtlijn-touringcarvervoer/

Voor het gezamenlijke protocol van de NL luchthavens ben ik aanspreekpunt. Gelieve mij hierover op mijn persoonlijke email en mobiele nummer te benaderen.
Voor vragen ben ik uiteraard bereikbaar en als daar behoefte aan is ben ik gaarne bereid om mee te denken, brainstormen en periodiek mee te lezen.
Met dank en groet,
10.2.e

Ministry of Infrastructure and Water Management
Civil Aviation Department | Air Traffic Management

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
P.O. Box 20901 | 2500 EX | The Hague | The Netherlands

M +31 6 10.2.e
@minienm.nl
www.government.nl

Luchtvaartindetoekomst.nl

Opdracht voor opstellen protocollen anderhalve metersamenleving

Aanleiding

Er zijn de afgelopen weken ongekende maatregelen genomen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De maatregelen hebben impact, maar zijn ook nodig. Maar dergelijk zware maatregelen hebben ook veel andere effecten. Op de kwaliteit van leven in brede zin, op de economie, en via andere kanalen dan corona ook op onze gezondheid. Met het oog op deze brede maatschappelijke effecten, moet goed gekeken worden naar wat er binnen de medisch noodzakelijke maatregelen wel door kan gaan: de anderhalve metersamenleving.

In de crisisfase waarin we voorlopig zitten, is het daarbij in eerste instantie van belang dat er voor zoveel mogelijk maatschappelijke sectoren werkbare protocollen komen, waarmee binnen de anderhalve metersamenleving doorgegaan kan worden met maatschappelijke en economische activiteiten.

Opdrachten voor de ministeries

1. Ontwerp protocollen waarmee samenleven weer mogelijk wordt

Het draaiende houden van bedrijven en openbare voorzieningen in den brede vergt een niet-binaire blik. Het hoeft niet te zijn "open" of "dicht"; we zouden branches (bijv. VNO) en publieke sectoren in plaats daarvan moeten uitdagen de creatieve blik te hanteren in navolging van de retail- en bouwsector, waarvoor inmiddels protocollen zijn opgesteld.

Daarom wordt aan alle departementen gevraagd om voor het eigen domein protocollen op te stellen, dan wel op te laten stellen door de sector zelf:

a) Voor sectoren die niet vanuit overheidswege gesloten zijn: protocollen ontwerpen voor veilig werken en samenleven, en deze breed uitdragen. Protocollen zijn er voor de sectoren detailhandel en bouw, en wordt aan gewerkt voor o.a. industrie. Doel is dit voor zoveel mogelijk sectoren mogelijk te maken. Protocollen bevatten drie typen maatregelen:
    1. Maatregelen gericht op afstand houden;
    2. Maatregelen gericht op hygiëne;
    3. Maatregelen gericht op bescherming.

    Daarnaast moet elk protocol ingaan op de wijze waarop gedrag van relevante actoren (klanten, werknemers, burgers etc.) zodanig beïnvloed wordt dat zij zich houden aan deze maatregelen. Daarnaast wordt de wijze waarop door de sector zelf (al dan niet in groepsverband via bv. winkeliersvereniging) voor compliance en handhaving gezorgd zal gaan worden.

b) Voor sectoren die nu gesloten zijn, protocollen ontwikkelen hoe deze na medisch advies geleidelijk geopend kunnen worden. Meest urgent: onderwijs en kinderopvang. Goed denkbaar: restaurants, bioscopen, sportscholen. Ook hierbij hierboven genoemde drie typen maatregelen.

2. Creëer de juiste randvoorwaarden voor de anderhalve metersamenleving

De anderhalve metersamenleving vraagt meer dan een optelsom van een reeks protocollen. Als bijvoorbeeld meer mensen hun normale werk weer kunnen hervatten, of weer naar school of sportschool kunnen, creëert dit ook weer extra druk op de publieke ruimte en het openbaar vervoer. Ook vragen meer gedetailleerde maatregelen veel van de overheidscommunicatie. Dit zijn dwarsdoorsnijdende thema's, die de komende weken al spelen en van belang zijn voor alle protocollen.

Daarom wordt aan een aantal vakdepartementen en het NKC gevraagd om een aanpak te ontwikkelen voor deze dwarsdoorsnijdende thema's:

a) I&W: verkeersstromen en OV

b) BZK: gedrag en *crowd control*
c) J&V: handhaafbaarheid en compliance
d) SZW: werknemersrechten en −veiligheid
e) BZ: internationale handel
f) NKC: communicatie over de anderhalve metersamenleving

Voor de langere termijn moeten daarnaast ook meer structurele vragen beantwoord worden, bijvoorbeeld over het wetgevend kader voor de anderhalve metersamenleving. Hiervoor wordt via het SGO een structuur voorgesteld, en daarop wordt in dit stuk dan ook nog niet vooruitgelopen.

Toelichting
Hieronder wordt eerst ingegaan op het belang om te komen tot een anderhalve metersamenleving. Daarna wordt context gegeven voor het opstellen van sectorprotocollen. Tot slot worden een tijdlijn en een voorstel voor een governance-structuur toegevoegd.

Anderhalve metersamenleving van groot belang
De genomen maatregelen zijn ingezet om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan en blijken effectief. Maar dergelijk zware maatregelen hebben ook veel andere effecten. Op de kwaliteit van leven in brede zin, op de economie, en via andere kanalen dan corona ook op onze gezondheid.

Allereerst de zeer brede effecten op de kwaliteit van leven. Isolatie leidt tot verergering van eenzaamheid. Er ligt veel druk op ouders om zelf hun kinderen op te vangen en te ondersteunen met schoolwerk en tegelijkertijd om vanuit huis te werken. Het langdurig uitvallen van fysiek onderwijs komt de kwaliteit ervan niet ten goede en kan zorgen voor meer *dropouts* (en daarmee op lange termijn een daling van menselijk kapitaal). Dit effect zal zich waarschijnlijk sterker voordoen bij kwetsbare groepen waardoor ook de kansengelijkheid onder druk komt te staan. *Social distancing* vormt een risico bij probleemgezinnen. Er is minder contact met familie en vrienden mogelijk en de gehele vrijetijdssector is gesloten, van restaurants en cafés tot theaters, bioscopen en sportverenigingen.

Over de aard en omvang de economische effecten van de maatregelen is nog veel ongewis, maar duidelijk is dat effecten enorm zullen zijn. Het CPB heeft een analyse gedaan van de mogelijke impact van het coronavirus op de economie in 2020 en 2021 in vier scenario's. In al deze scenario's zal er sprake zijn van een recessie, verslechterde overheidsfinanciën en oplopende werkloosheid. De effecten zijn fors: het bbp krimpt in 2020 met 1,2% tot 7,7% bbp. In drie van de vier scenario's is de neergang dieper dan in de crisis van 2008/2009. De werkloosheid loopt in het lichtste scenario beperkt op (4,5%), maar stijgt in het zwaarste scenario tot 9,4% in 2021. Voor Frankrijk, Duitsland en Engeland wordt geschat dat elke extra maand met forse maatschappelijke restricties leidt tot circa 3,5%-afname van het bbp. Noodmaatregelen leggen ook beslag op overheidsfinanciën, wat op termijn leidt tot welvaartsverlies (lagere uitgaven aan zorg en sociale zekerheid en/of hogere belastingen).

Vervolgens zijn er ook nu al effecten op de gezondheid en breder op de kwaliteit van leven van Nederlanders. Circa 40% van de niet-spoedeisende zorg wordt niet geleverd. Niet-acute medische ingrepen worden bijvoorbeeld uitgesteld. Ook huisartsen, GGZ en tandartsen leveren minder zorg, terwijl juist tijdig ingrijpen effectief is. Werkloosheid is geassocieerd met gezondheidsproblemen als roken, obesitas, drankmisbruik en ook zelfmoord. Ten slotte kan isolatie leiden tot eenzaamheid onder ouderen, toename van huislijk geweld en depressie.

Protocollen voor de anderhalve metersamenleving
Protocollen kunnen een belangrijke rol spelen bij het weer opstarten van

maatschappelijke activiteiten. Die protocollen gaan in op afstand (hoe houden medewerkers anderhalve meter afstand tot elkaar en tot klanten?), hygiëne (wat moet met welke regelmaat schoongemaakt worden?) en bescherming (waar komen schotten te staan of worden handschoenen gebruikt om overdracht van het virus voorkomen?).

In veel sectoren zal dit veel creativiteit vergen, in andere sectoren vergt het weinig tot geen aanpassingen. Hieronder wordt in meer detail aangegeven wat de rol is van de departementen bij de uitwerking van de protocollen en de dwarsdoorsnijdende thema's.

Opdracht aan de ambtelijke werkgroep onder het IAO
De coördinatie komt te liggen bij een werkgroep onder het IAO (bestaande uit beleidsmedewerkers van de NCTV, EZK, SZW en VWS). Die werkgroep krijgt drie taken:

- *Vraagbaak*: voor vakdepartementen t.a.v. protocollen en dwarsdoorsnijdende thema's;
- *Coördinatie*: check dat alle protocollen en dwarsdoorsnijdende thema's worden uitgewerkt;
- *Voorbereiden besluitvorming*: voorbereiden en samenvoegen besluitvorming in IAO over de anderhalve metersamenleving, binnen de structuur van de 'flexibele vervolgaanpak;

Lijn 1: Protocollen voor de anderhalve metersamenleving
De ICCb van 7 april heeft aan alle departementen gevraagd te komen tot samenlevingsprotocollen. Dit gaat om richtlijnen waarmee gewerkt kan worden binnen de anderhalve metersamenleving.

Daarbij is het uitgangspunt dat moet worden gewerkt binnen de huidige maatregelen ter bestrijding van het Corona-virus; indien deze maatregelen wijzigen, kan dit dus ook aanleiding zijn om de protocollen te actualiseren. Ook moeten de protocollen met gesloten beurzen kunnen worden afgesloten. Uiteraard moeten ook arbeidsrechten geborgd zijn in de protocollen. De protocollen moeten daarnaast zo specifiek en concreet mogelijk zijn – waar relevant kunnen visualisaties van de protocollen daarbij helpen.

Voor sectoren waar de overheid zelf "verantwoordelijk" voor is (bijvoorbeeld vanuit de rol van werkgever) ligt de bal daarvoor bij de vakdepartementen zelf, waar relevant in afstemming met medeoverheden. Voor andere sectoren is het aan het vakdepartement om bijvoorbeeld sociale partners daarvoor te activeren. In overleg met het RIVM wordt een proces vormgegeven zodat RIVM medisch advies geeft op de protocollen en aangeeft in hoeverre deze passen binnen maatregelen in de brede Covid-19 aanpak.

Voor de protocollen voor sectoren die niet expliciet gesloten zijn door de Rijksoverheid (zoals retail, bouw, industrie) kunnen de protocollen na een check door het RIVM en de ambtelijke werkgroep, vastgesteld worden door departementen zelf in overleg met de sectoren. Voor de sectoren die wel gesloten zijn (bijv. scholen, horeca) geldt dat de protocollen dienen ter voorbereiding op toekomstige besluitvorming over eventuele opening. Die besluitvorming loopt in de reguliere route via het IAO, ICCb en MCCb.

In de afbeelding op de laatste pagina doen wij een voorzet voor mogelijke protocolafbakening. Het is uiteindelijk aan de vakdepartementen om een voorstel te doen voor welke protocollen daadwerkelijk nodig zijn.

Lijn 2: Dwarsdoorsnijdend
Zoals al gesteld in de inleiding is de anderhalve metersamenleving meer dan een som van protocollen. Een serie dwarsdoorsnijdende thema's zal uitgewerkt moeten worden om de protocollen te doen functioneren. Aan vakdepartementen en het NKC wordt gevraagd om de werkgroep te voeden voor wat betreft de dwarsdoorsnijdende thema's. Waar mogelijk zal geput worden uit gegevens die er al zijn in het kader van de 'flexibele vervolgaanpak' geldend binnen de crisisstructuur. De uiteindelijke besluitvorming op

hoofdlijnen over de dwarsdoorsnijdende thema's en protocollen vindt plaats in het IAO en binnen het kader dat de NCTV schetst voor de 'flexibele vervolgaanpak'.

Acties en tijdpad

Wat	*Wie*	**Wanneer**
Oproep aan alle ministeries: begin met opstellen protocollen	ICCb	7 april
Bespreking voorstel formulering opdracht protocollen en dwarsdoorsnijdende thema's	ICCb	9 april
Inleveren eerste opzet (contouren van) protocollen bij werkgroep	Departementen	10 april
Input vanuit medische invalshoek op protocollen	OMT	13 april
Deadline voor protocollen en input op dwarsdoorsnijdende thema's voor zover relevant voor besluitvorming op de 21 april	departementen	15 april, 12 uur
Leveren stuk voor besluitvorming IAO, ICCb, MCCb	werkgroep	15 april
Besluitvorming over opgeleverde protocollen en stukken voor dwarsdoorsnijdende thema's cf. 'flexibele vervolgaanpak'	MCCb	21 april
Doorlopende besluitvorming over protocollen en stukken voor dwarsdoorsnijdende thema's in driewekelijkse cycli van 'flexibele vervolgaanpak'	Werkgroep, IAO, ICCb, MCCb	Na 21 april
Aanpak voor de anderhalve metersamenleving in 'transitiefase': structurele vraagstukken, bijvoorbeeld ten aanzien van wetgeving, oppakken	Te besluiten in SGO	Na 21 april

Besluitvorming in crisisfase: eerste uitwerking naar anderhalve meter samenleving d.m.v. protocollen

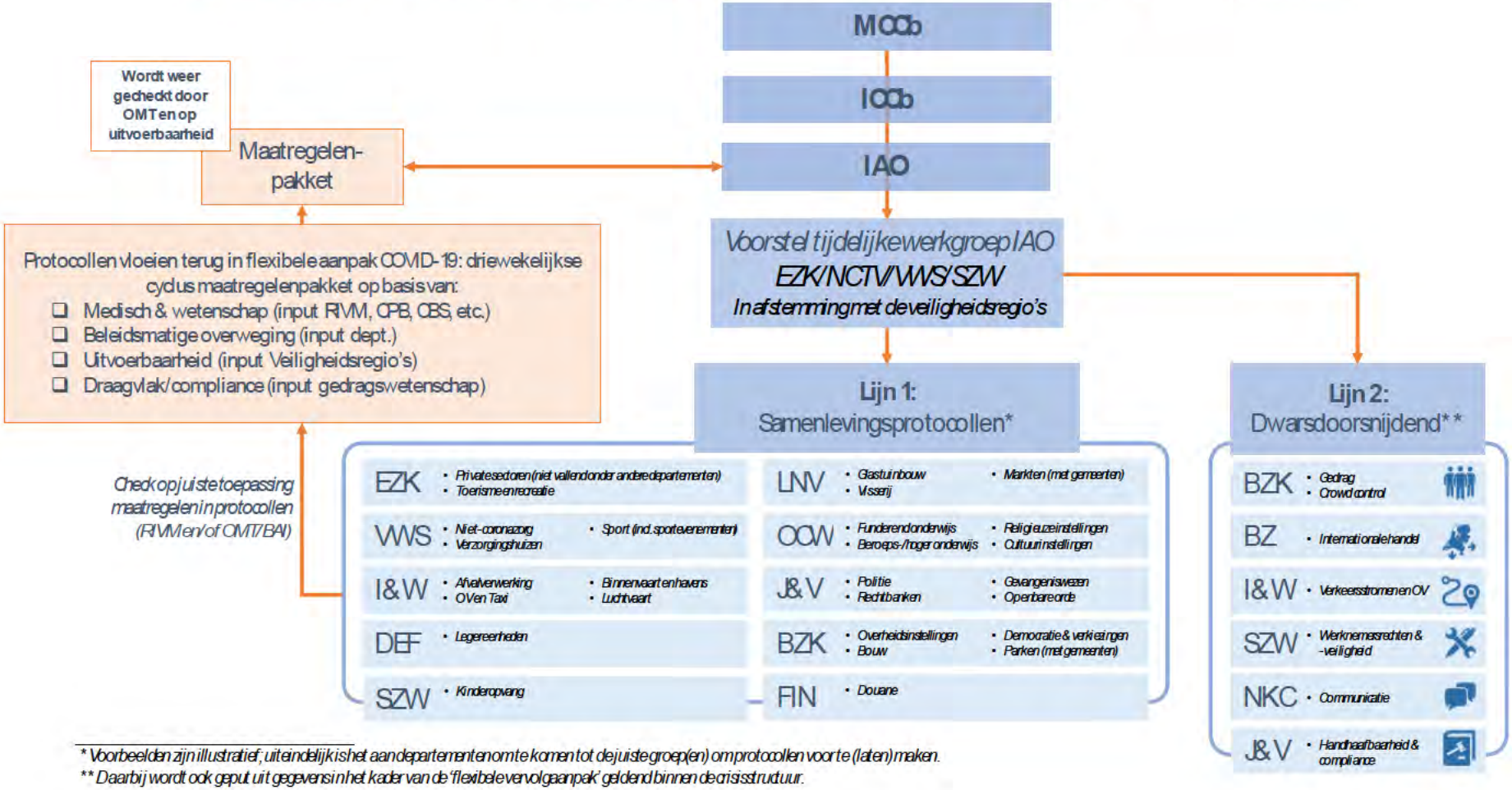

* Voorbeelden zijn illustratief; uiteindelijk is het aan departementen om te komen tot de juiste groep(en) om protocollen voor te (laten) maken.
** Daarbij wordt ook geput uit gegevens in het kader van de 'flexibele vervolgaanpak' geldend binnen de crisisstructuur.

document 20

Directoraat-Generaal Luchtvaart en Maritieme Zaken (DGLM)

Directie Luchtvaart

Informatiebericht / SitRap Directie Luchtvaart #23 COVID-19 (Coronavirus)

Datum bericht: 17 april 2020 – 17.00 uur

Hierbij ontvangt u een overzicht van de situatie en de effecten op het beleidsterrein Luchtvaart van het ministerie van IenW als gevolg van de uitbraak van het coronavirus. Team

Traffic Light Protocol Amber / Oranje – uitsluitend bestemd voor interne IenW organisatie.

Aan: DGLM-LV, dgLM, DCC, DCO en ILT

brw [redacted]

2. Protocol 1,5 meter samenleving luchtvaart

Het interdepartementale crisisberaad dat de besluitvorming door het kabinet inzake de coronacrisis voorbereidt heeft aan alle departementen gevraagd te komen tot samenlevingsprotocollen voor de verschillende sectoren. Dit gaat om richtlijnen waarmee gewerkt kan worden binnen de zogenaamde ‘1,5m metersamenleving’.

Hoewel (grote delen van) de luchtvaartsector gezien wordt als vitaal proces, dient ook in de luchtvaart de kans op verspreiding van het virus uiteraard zo gering mogelijk te zijn. Dat betekent dat bij het weer opstarten/opschalen van de luchtvaart, nadere maatregelen genomen moeten worden. Dat geldt niet alleen voor het primaire operationele proces (vliegoperatie, medische keuringen, trainingen etc) maar ook voor alle daaraan gerelateerde processen om het primaire proces te ondersteunen (toeleveranciers, afnemers, passagiers, horeca, grondafhandeling etc). Deze opsomming is vanzelfsprekend niet limitatief.

Aan de gehele luchtvaartsector (groot en klein) is gevraagd om een protocol met daarin een inventarisatie op te stellen waarin onder andere het volgende aan de orde komt:

1. Wat gaat uw organisatie zelf doen om in uw bedrijf maatregelen te treffen tegen verspreiding van Covid-19 en wat is uw protocol?
2. Wat betekent de “1,5 meter samenleving” voor uw organisatie en operationele bedrijfsprocessen?
3. Wat heeft u van de (Rijks)overheid nodig om bepaalde acties te realiseren?
4. Wat is onmogelijk om voor u als bedrijf te realiseren of loopt u tegen beperkingen aan?

Aan de verschillende sectoren in de luchtvaart is een nog meer gedetailleerde vraagstelling uitgegaan.De protocollen zullen uiteindelijk door het RIVM worden beoordeeld of deze passend zijn binnen de 1,5m samenleving op het gebied van gezondheid en welzijn. Het hebben van dit protocol is geen vrijbrief dat alle maatregelen opgeheven worden en alles weer vrijgegeven gaat worden.

brw

brw

brw		

brw

Team 1: Veiligheid en Gezondheid	Team 2: Financiële impact Luchtvaartmaatschappijen en Luchthavens
Voorzitter: 10.2.e **Crisiscoördinator luchtvaart:** 06 - 10.2.e 10.2.g @minienw.nl Secretaris: 10.2.e en 10.2.e - 10.2.e @minienw.nl 06 10.2.e - 10.2.e @minienw.nl 06-10.2.e Teamleden: 10.2.e (HBJZ) Thema's: - Crisiscoördinatie - Europese Operationele maatregelen - Vliegverboden en repatriering - NOTAMS	Voorzitter: 10.2.e Secretaris: 10.2.e en 10.2.e - 10.2.e @minienw.nl; 06 10.2.e - 10.2.e @minienw.nl; 06 10.2.e Teamleden: 10.2.e Thema's:

- Parkeerproblematiek - Vergunningen en licenties - Contacten VWS, RIVM, GGD, luchtvaartmaatschappijen, Caribisch gebied, BZ, BZK over bovenstaande	- Financiële en economische gevolgen luchtvaartsector - Mogelijke nationale maatregelen - Contact luchtvaartmaatschappijen en luchthavens - Staatssteun
Team 3: Luchtvaart Continuïteit Cariben Voorzitter: 10.2.e Secretaris: 10.2.e - 10.2.e @minienw.nl 06 10.2.e Teamleden: 10.2.e Themas: - Economische en maatschappelijke gevolgen van vliegbeperkingen van/naar Cariben - Economische gevolgen voor de luchtvaartmaatschappijen op de Cariben - Vitale processen in stand houden	

document 21

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Minister IenW

Bestuurskern
Project Schiphol
Cluster B

Den Haag

Contactpersoon
10.2.e

M +31(0)6 10.2.e
@minienw.nl

Datum
21 april 2020

Kenmerk
IENW/BSK-2020/76756

gespreksnota

Overleg met de luchtvaartsector inzake de actuele situatie

Inleiding
Donderdag 23 april jl. van 16:00-16:45 uur heeft u een afspraak met de luchtvaartsector over de huidige situatie. De volgende vertegenwoordigers sluiten bij dit gesprek aan: Dick Benschop (Schiphol), Pieter Elbers en 10.2.e (KLM), Michiel van Dorst (LVNL), 10.2.e (ACN), 10.2.e (BARIN) en 10.2.e (NVL). Ambtelijk schuiven 10.2.e (ILT), 10.2.e en 10.2.e bij het gesprek aan. Bijgaande treft u de actiepunten met de annotatie.

Deze annotatie geeft de stand van zaken van 21 april jl. weer, eventuele dringende actualiteiten worden nagestuurd.

2. Anderhalve-meter-samenleving

Actie 1: Deadline protocol uitvraag Luchtvaartsector voorbereiding van de anderhalve-meter-samenleving.
Wie: sectorpartijen

Achtergrondinformatie 1:
Vorige week is bij de sector de uitvraag gedaan om te komen tot protocollen voor de 1,5m samenleving. Daarbij is een deadline gehanteerd van 23 april voor een eerste versie van een protocol. De volgende sectorpartijen zijn benaderd:

1. Schiphol (inclusief brandstof)
2. Regionale luchthavens (NVL)
3. Luchtverkeersleiding (LVNL, CLSK, MUAC)
4. Cargo (ACN)
5. Airlines (inclusief grondafhandeling)
6. General Aviation en aerial work

Actie 2a: Voor de voorbereiding van de anderhalve-meter-samenleving in de luchtvaartsector is 15 april een mail uitgegaan van 10.2.e . Belangrijk om dit in gezamenlijkheid op te pakken, waarbij ook aandacht is voor internationaal gelijke en doelmatige procedures.
Wie: allen

Achtergrondinformatie 2a:
Op basis van gesprekken met RIVM en DCC en tevens in afstemming met o.a. directies OVS, Wegen, Maritiem voorzien we de volgende aanpak:

- De directie neemt een duidelijke coördinerende rol richting de sectorpartijen.
- Sectorpartijen zijn gevraagd zoveel mogelijk samen op te trekken in geval van identieke processen en situaties (bijv. Schiphol en regionale luchthavens).
- Er wordt een luchtvaartprotocol-team geformeerd met expertise uit verschillende afdelingen die de totstandkoming van de protocollen begeleidt.
- De ontvangen protocollen zullen ambtelijk worden beoordeeld door het luchtvaartprotocol-team.
- Er is nauw contact en afstemming met de verschillende contactpersonen van de sector.
- Daarbij wordt tevens gebruik gemaakt van een, nog te ontwikkelen, toetsingskader van het RIVM.
- Totstandkoming van de protocollen zal een iteratief proces zijn met een doorlooptijd van zeker enkele weken. Deze verwachting wordt met de sector gedeeld en kan verschillen per sectorpartij.
- Mede op basis van de protocollen zal het kabinet in de toekomst kunnen besluiten om de mogelijkheden van (bepaalde actoren in) de sector te verruimen, zodra dat aan de orde is.
- De aanpak van de directie wordt, voor zover mogelijk, geharmoniseerd met de werkwijze van andere directies binnen het departement. Hierover vindt regelmatig afstemming plaats.
- Een uitgebreider plan van aanpak voor dit proces wordt gerealiseerd. Dit wordt besproken met de werkgroep.

Actie 2b: Specifiek voor de regionale luchthavens en general aviation wordt aan de anderhalve-meter-samenleving gewerkt door NVL, graag op termijn sparren met ministerie en ILT.
Wie: NVL, IENW, ILT

Achtergrondinformatie 2b: Tijdens het overleg van 16 april jl. is besproken dat 10.2.e op termijn actief contact zoekt met IENW en de ILT.

Actie 2c: Vrachtpartijen laten 'keep-your-distance-tool' ontwikkelen.
Wie: ACN

Achtergrondinformatie 2c: Er wordt op het moment door ACN een start gemaakt met de ontwikkeling van de 'keep-your-distance-tool'.

3. Internationale aandachtspunten

3a: Verordening 261: vouchers. Inzet is het kunnen geven van vouchers. Daarbij is wel de kwaliteit en eventuele overdraagbaarheid van vouchers van belang.
Wie: Luchtvaartmaatschappijen

Spreeklijn 3a:
- Zoals vorige week aangegeven kan ik het gedoogbeleid omtrent de vouchers enkel volhouden als daar politiek en maatschappelijk steun voor is.
- Daarom nogmaals mijn oproep aan de sector om verantwoordelijkheid te nemen wanneer passagiers hun geld terugvragen. Zij hebben daar recht op, en bovendien doet weigeren afbreuk aan het draagvlak onder het gedoogbeleid.
- En maak daarnaast de vouchers zo aantrekkelijk mogelijk, door bijvoorbeeld overdraagbaarheid tussen personen te faciliteren.
- Ik zet mij ondertussen in Europa in voor aanpassing van de verordening, en pleit daarbij ook voor het verkennen van een garantie voor de vouchers.

3b: Artikel 261: Aandacht inzet vouchers tijdens twee wekelijkse EU-call (ECAC)
Wie: IENW

Achtergrondinformatie 3b: in de ECAC-vergaderingen (44 landen op niveau DG/directeur luchtvaart) is diverse malen gesproken over de vouchers. De steun bij de lidstaten groeit en de druk op de EC is opgevoerd. Vooralsnog lijkt er weinig beweging te zijn bij de EC, waarbij o.a. wordt verwezen naar andere onderdelen van de EC die kritisch zijn (o.a. DG JUST) en het EP. We blijven samen met gelijkgezinde landen optrekken o.a. richting ingelaste informele/virtuele transportraad volgende wek (29 april).

4: Eenheid in de herstart van protocollen.

4a: Aandacht voor eenheid protocollen tijdens twee wekelijkse EU-call (ECAC).
Wie: IENW

Achtergrondinformatie 4: in de Europese gremia zoals de ECAC-vergaderingen en de managementboard van EASA wordt gesproken over harmonisatie van maatregelen en protocollen. Dit is een ingewikkelde discussie omdat tot op heden bijna ieder land eigen beleid voert en er verschillende politieke afwegingen worden gemaakt. I&W participeert actief in de werkgroep die voorstellen voor harmonisatie uitwerkt, waarbij o.a. onze aanpak met gezondheidsverklaringen in combinatie met thuisquarantaine actief wordt ingebracht.
Ook in ICAO-verband wordt gewerkt aan ‘standards en recommandations’ (SARPS), waar Nederland via het NL-lid van de council (die EU-inbreng coördineert) probeert tot snelle stroomlijning van procedures te komen. De eerlijkheid gebied wel te zeggen dat de processen traag en moeizaam lopen en veel tijd kosten.

4b: Aandacht voor eenheid protocollen door luchtvaartmaatschappijen en luchthavens via eigen internationale netwerk (bijvoorbeeld in de fit to fly formulieren).
Wie: Luchtvaartmaatschappijen en luchthavens

4. Overige aandachtspunten

5. Call EZK en LNV over vrachtvervoer groenten & fruit (verruiming vergunningenbeleid vrachtsector)
Wie: IENW

Achtergrondinformatie 5:
De Beleidsregel vergunningen ongeregeld en geregeld vervoer is ivm Covid-19 tijdelijk met ingang van 14 april tot en met 15 mei 2020 verruimd.
Deze verruiming is afgestemd met de sector en loopt in de pas met het J&V inreisverbod en kan als het nodig is verlengd worden. Hiermee is ook gehoor gegeven aan de oproep van de Europese Commissie aan lidstaten om hun nationale vergunningenbeleid tijdelijk te verruimen om cruciaal vrachtvervoer ivm Covid-19 in de EU te faciliteren.

Onder het verruimde regime kunnen alle ad hoc aanvragen van luchtvaartmaatschappijen voor routevergunningen voor passage en vracht via Schiphol worden toegekend onder de voorwaarde dat het gaat om:

1) Repatriëring van personen;
2) Vervoer van vitale beroepsgroepen, waaronder medici;
3) Vervoer van medische en andere cruciale goederen (= primaire goederen die in basisbehoeften voorzien/”relief goods”).

Vriendelijke groet,
10.2.e